

2023-02-03

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: UBN 2023–00028

Revisionskrivelse A 2022-10-12 och revisionsrapport 2022:7 - Granskning av kommunens hantering av långvarig skolfrånvaro

Yttrande till kommunfullmäktiges revisorer

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden antar föreslaget yttrande över granskning av kommunens hantering av långvarig skolfrånvaro enligt bilaga 3 till tjänsteskrivelsen daterad den 3 februari 2023.

Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna har låtit EY genomföra en granskning med syftet att bedöma om kommunstyrelsens och utbildningsnämndens arbete med långvarig skolfrånvaro är ändamålsenligt. Detta ärende avser endast de rekommendationer som revisorerna har lämnat utbildningsnämnden. Revisorernas sammanfattande slutsats är att arbetet med långvarig skolfrånvaro delvis är ändamålsenligt. Den bedömningen grundar sig på att kommunen genomfört många insatser för att främja närvaron i grundskolan. Revisorerna ger utbildningsnämnden två rekommendationer. Det gäller att säkerställa att arbetsformer eller digitala verktyg möjliggör uppföljning att skolplikten fullgörs och att tydliggöra former för samverkan och dialog med ansvariga huvudmän och rektorer.

Ärendet

De förtroendevalda revisorerna har låtit EY genomföra en granskning med syftet att bedöma om kommunstyrelsens och utbildningsnämndens arbete med långvarig skolfrånvaro är ändamålsenligt. Detta ärende avser de rekommendationer som revisorerna har lämnat utbildningsnämnden. Kommunstyrelsen har lämnat ett eget yttrande som svar på de rekommendationer som är ställda direkt till dem.

Revisorerna önskade svar från Utbildningsnämnden senast den 15 december 2022, men på grund av en miss i den administrativa hanteringen kommer svaret först nu.

Revisorernas bedömning inom kommunstyrelsens ansvarsområde

Revisorernas sammanfattande slutsats är att arbetet med långvarig skolfrånvaro delvis är ändamålsenligt. Den bedömningen grundar sig på att kommunen genomfört många insatser för att främja närvaron i grundskolan. Dessa utformas på varje enskild skola och i granskningen finns exempel på insatser både på organisatorisk nivå och sådana riktade mot elever med hög skolfrånvaro. För såväl den kommunala som den fristående grundskolan finns det riktlinjer som klargör innebörden av skolplikten, gränsdragningar och ansvarsfördelning. Revisorerna bedömer att riktlinjerna är övergripande men i allt väsentligt tydligt formulerade och det finns god kännedom om rutinerna bland intervjuade.

Revisorerna noterar att det finns skillnader mellan skolorna när det gäller vad som anses som upprepad och längre frånvaro, när utredning om frånvaro inleds samt när, och om, anmälan sker till huvudman och hemkommun. Detta bekräftas av genomförda stickprov och behöver åtgärdas.

I viss utsträckning förs dialoger mellan elevhälsopersonal, rektorer och direktörer samt utbildningsenheten, där utmaningsområden kan diskuteras. Inom ramen för granskningen har det noterats ett upplevt behov av stöd och ökad samverkan inom den gruppen. Att inte ens hälften av alla anmälda utredningar är kompletta talar också för ett sådant behov.

Utbildningsnämnden har hemkommunsansvaret för de folkbokförda eleverna i Nacka kommun. Enligt Skollagen ska elever fullgöra skolplikten och vid elevers skolfrånvaro ska huvudmannen snarast lämna uppgift till hemkommunen om att det har inletts en utredning om en elevs frånvaro. Hemkommunen ska i frågor som rör elever även vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs. Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare. Föreläggande får förenas med vite.

Revisorernas rekommendationer till utbildningsnämnden

Revisorerna rekommenderar utbildningsnämnden att:

- att säkerställa att arbetsformer eller digitala verktyg, som möjliggör uppföljning om utredning lett till att elever är åter och att skolplikten fullgörs.
- att tydliggöra former för samverkan och dialog med ansvariga huvudmän och rektorer.

Utbildningsenhetens bedömning och förslag till yttrande

Här nedan följer en redovisning av utbildningsenhetens bedömning och förslag till yttrande gällande respektive rekommendation i revisionskrivelsen.

Det kan inledningsvis konstateras att långvarig skolfrånvaro är ett ökat samhällsproblem. Viktigt är att alla i styrkedjan tar ett ansvar för att elever med upprepad eller längre frånvaro kommer till skolan och fullgör sin skolplikt. En ofullständig utbildning försvårar ett aktivt deltagande i såväl yrkes- som samhällslivet, vilket i sin tur kan leda till utanförskap och ohälsa.

Att säkerställa att arbetsformer eller ett digitalt verktyg möjliggör uppföljning av utredning som lett till att eleven är åter och skolplikten fullgörs

Utbildningsenheten har utvecklat ett digitalt verktyg där huvudmannen ska anmäla när utredning av elevs skolfrånvaro inleds. E-tjänsten införs 1 mars 2023. Huvudmannen får i e-tjänsten en påminnelse när fyra veckor har gått efter första anmälan.

Utbildningsenheten förväntar sig då ett svar på vad som är orsaken till skolfrånvaro, vilka insatser som ska göras, hur samarbetet med vårdnadshavare är och i vilken omfattningen eleven är åter i skolan. Utbildningsenheten strävar efter att följa upp elevens närvaro till den inte längre bedöms som problematisk. Det digitala verktyget möjliggör en enklare hantering av anmälan och uppföljning.

I utbildningsnämndens kvalitetsanalys 2022 tar utbildningsenheten upp att det för att öka måluppfyllelsen finns behov av att utveckla samordning av skolpliktiga elevers problematiska frånvaro och undersöka varför elever är frånvarande. Detta är viktigt såväl för elevernas rätt till utbildning som för att skapa förutsättningar för hög måluppfyllelse. Det nya digitala verktyget ska över tid ge en bild huruvida eleven är åter i skolan.

Att tydliggöra former för samverkan och dialog med ansvariga huvudmän och rektorer

Under året 2022 har utbildningsenheten utvecklat samverkan och dialogen genom möten med representanter från huvudmän i Nacka kommun. Utbildningsenheten har bjudit in skolhuvudmän till möten vid två olika tillfällen för att möjliggöra erfarenhetsutbyte kring dessa frågor. Möten har varit uppskattade av deltagarna. Utbildningsenheten planerar att varje höst bjuda in huvudmän och rektorer till möte med för att samverka och ha en dialog om skolfrånvaro.

Under hösten 2022 har Valfärd skola, dvs tjänstemannastödet till de kommunala skolorna, anordnat en workshop-serie om att främja skolnärvaro och undvika skolfrånvaro. Deltagare i utbildningen var tjänstemän och personal från socialtjänsten, utbildningsenheten, Valfärd skola, regionen och kommunala och fristående skolor. Ett av syftena för workshopen var samverkan. Utbildningsenheten avser nu att ansöka om medel från kommunens framtidsfonder för att ge möjlighet till fler medarbetare på skolor att delta i workshopen som ska leda till mer kunskaper och samverkan i frågan. Resultatet av höstens workshop blev en kartläggning om Nacka kommuns samverkan kring skolfrånvaro. Denna kartläggning ska analyseras och insatser för samverkan i Nacka kommun ska förtydligas. Utbildningsenheten planerar att erbjuda workshop-serien för

lärare och har sökt medel för detta tillsammans med Valfärd skola i kommunens framtidsfonder.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till yttrande innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Genom de åtgärder som redovisas i förslag till yttrande och som kommer att vidtas framöver kommer arbetet med långvarig frånvaro att förbättras. Det är positivt för alla elever i Nacka kommuns skolor.

Bilagor

1. Revisionskrivelse A 2022-10-12 Granskning av kommunens hantering av långvarig skolfrånvaro
2. Revisionsrapport 2022:7 Granskning av kommunens hantering av långvarig skolfrånvaro
3. Förslag till yttrande över revisionskrivelse

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Anna-Carin Olsson
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten